

ΥΠΗΡΞΕ ΤΕΛΙΚΑ Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΗΣ «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ», ΠΟΥ ΟΜΩΣ ... ΠΡΟΣΦΕΡΕ ΠΟΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο μίτος της απογραφής

Του Γ. ΑΓΓΕΛΗ

Στα ελαστικά όρια ερμηνείας των κοινοτικών «γραφών» εκτυλίχθηκε το πολιτικο-οικονομικό παιχνίδι μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολίτευσης για την «απογραφή».

Η Ν.Δ. από θέση κυβερνητικής ισχύος εφάρμοσε την δική της εκδοχή ερμηνείας των κοινοτικών κανονισμών για να φτιάξει ένα «μαξιλάρι» μικρότερων υποχρεώσεων για την επόμενη τετραετία, μεταφέροντας τις υποχρεώσεις στους προϋπολογισμούς της διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ (2000-2003).

Το ΠΑΣΟΚ αντεπιτίθεται, υποστηρίζοντας ότι η Ν.Δ. διαστρεβλώνει την αλήθεια των αριθμών και προβάλλει τη δική του «νόμιμη» ερμηνεία των κανονισμών καταγραφής χρέους και ελλειμμάτων.

Πού βρίσκεται η αλήθεια και πού η πολιτική σκοπιμότητα;

Ο «μίτος της Αριάδνης» μέσα από τον «λαβύρινθο» της απογραφής οδηγεί στην απλή αλήθεια ότι η «**απογραφή**» τελικά δεν ήταν παρά η άλλη όψη της κακόφημης πλέον «δημιουργικής λογιστικής» που επέτρεψε όμως την είσοδο της δραχμής στο ευρώ, χωρίς να προκαλέσει τις βαθιές πληγές που προκάλεσε στις άλλες χώρες της ΟΝΕ.

Το κουβάρι των εξελίξεων που φωτίζουν αυτή τη διαδρομή άρχισε να ξετυλίγεται με την προσωρινή αναθεώρηση του ελλείμματος του 2003 αμέσως μετά την ανάληψη της κυβέρνησης της Ν.Δ.

Τότε το έλλειμμα είχε αυξηθεί από 1,7% σε 2,95% του ΑΕΠ για να εκτιναχθεί έπειτα από πέντε μήνες -με τις οριστικές εκτιμήσεις της ΕΣΥΕ- στο 4,6% του ΑΕΠ, ενώ οι προβλέψεις για το 2004 αυξήθηκαν στο 5,3% του ΑΕΠ, από 1,2% που ήταν ο στόχος του προϋπολογισμού.

Ανάλογη ήταν η αύξηση των μεγεθών και για την περίοδο 2000-2002, όπως φαίνεται στο συγκριτικό πίνακα που έχει εγκρίνει η Eurostat. Αντίστοιχες μεταβολές έγιναν και στο μέγεθος του δημόσιου χρέους, με αποτέλεσμα η ελληνική οικονομία να βρεθεί στην κορυφή της λίστας των υπερχρεωμένων και ελλειμματικών χωρών της ευρωζώνης.

Οι εξοπλισμοί

Το «μυστικό» αυτών των αλλαγών βρίσκεται στο πώς χειρίστηκαν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ τις τεράστιες εξοπλιστικές δαπάνες που κάνει η Ελλάδα κάθε χρόνο (περίπου 2 δισ. ευρώ) και το πώς τις αναπροσάρμοσε η κυβέρνηση της Ν.Δ.

Το... εκπληκτικό είναι ότι τυπικά και οι δύο μπορούν να ισχυρίζονται ότι έχουν δίκιο, καθώς και οι δύο εφαρμόζουν τον ίδιο κοινοτικό κανονισμό, τον ΕΣΟΛ95 (ΕΣΑ95), αλλά από άλλη πλευρά. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει τα εξής:

*Οι δαπάνες για την αγορά εξοπλιστικών συστημάτων, αν και γίνονται κατά ένα μέρος πριν από την παραλαβή τους, δεν καταγράφονται στις δαπάνες του προϋπολογισμού, δηλαδή στο έλλειμμα, αλλά στο δημόσιο χρέος, αφού σχεδόν καθ' ολοκληρία πληρώνονται με μακροχρόνια δάνεια. Κατά τον κανονισμό, με την παραλαβή των συστημάτων καταγράφεται και η δαπάνη στον προϋπολογισμό. Προϋπόθεση της συγκεκριμένης εφαρμογής του κανονισμού είναι να γνωρίζει η κυβέρνηση τις ακριβείς ημερομηνίες παραλαβής των συστημάτων για να μπορεί να προβλεφθεί και ο ακριβής χρόνος καταγραφής της δαπάνης.

Παράδειγμα

Για παράδειγμα, αν το ελληνικό Δημόσιο κλείσει συμφωνία αγοράς 50 τανκς συνολικού κόστους 500 εκατ. ευρώ και δώσει προκαταβολή 50 εκατ. ευρώ ενώ πληρώνει επίσης άλλα 50 εκατ. ετησίως μέχρι την εξόφλησή τους σε 10 χρόνια, αυτά τα εκατομμύρια δεν εμφανίζονται στη δαπάνη του προϋπολογισμού του έτους κατά το οποίο πραγματοποιούνται.

Θα εμφανιστούν, σύμφωνα με τον κανονισμό, στον προϋπολογισμό του έτους κατά το οποίο θα γίνει η παραλαβή των τανκς, ως δαπάνη κατά το τμήμα που έχει πληρωθεί και ως χρέος για το κομμάτι που έχει εξοφληθεί με δάνεια που θα λήξουν στο μέλλον.

*Αν όμως η κυβέρνηση δηλώσει στη Eurostat ότι δεν γνωρίζει τις ακριβείς ημερομηνίες παραλαβής των συστημάτων, τότε ο κανονισμός αυτός (ΕΣΟΛ95) προβλέπει ότι ολόκληρη η δαπάνη πρέπει να καταγραφεί στον προϋπολογισμό του έτους κατά το οποίο τα χρήματα καταβλήθηκαν. Με άλλα λόγια, στο προηγούμενο παράδειγμα, αν η κυβέρνηση δήλωνε ότι δεν γνωρίζει το πότε θα παραλάβει τα οπλικά συστήματα πρέπει να καταγράψει τις πληρωμές για τις δόσεις τη χρονιά που έγιναν...

Αυτό και έκανε η Ν.Δ., η οποία δήλωσε ότι δεν γνωρίζει τις ημερομηνίες παραλαβής, με αποτέλεσμα να εφαρμόσει τον ίδιο κανονισμό στην... εναλλακτική του εκδοχή και να «φορτώσει», εκ των υστέρων, τον προϋπολογισμό του 2004 με 1,2 δισ. ευρώ, τον προϋπολογισμό του 2003 με 1,3 δισ. ευρώ, του 2002 με 2,4 δισ. ευρώ και ούτω καθεξής μέχρι και το 2000 με 2,3 δισ. ευρώ.

Με άλλα λόγια, χωρίς να αλλάξει στην πραγματικότητα το ποσό των χρημάτων που πληρώνει το ελληνικό Δημόσιο κάθε χρόνο για να καλύψει τα ελλείμματα ή να ξεπληρώσει το χρέος, η λογιστική εικόνα είναι εντελώς διαφορετική.

Μια αναπροσαρμογή σε εντελώς προσεγγιστική βάση (βλέπε ρεπορτάζ σελ. 7) έγινε και στα «θεωρητικά» πλεονάσματα των ασφαλιστικών ταμείων, με τα οποία μειωνόταν επίσης το έλλειμμα.

Η Eurostat βέβαια είχε εκφράσει στο παρελθόν τις επιφυλάξεις της για τα «λογιστικά» αποτελέσματα που έδινε η εφαρμογή του συγκεκριμένου κανονισμού στην Ελλάδα.

Όταν η Ν.Δ. ζήτησε την αναπροσαρμογή τους, αυτή εγκρίθηκε σχεδόν αμέσως.

Γιατί λοιπόν η διαφορά μεταξύ ΠΑΣΟΚ - Ν.Δ.;

Η «εκδοχή» της εφαρμογής του κανονισμού που επέλεξε η Ν.Δ. έχει ως αποτέλεσμα να «φορτωθούν» οι προϋπολογισμοί των ετών 2000-2004 (προϋπολογισμοί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ) με δαπάνες (και ελλείμματα), οι οποίες με την εναλλακτική «εκδοχή» εφαρμογής του κανονισμού θα επιβάρυναν τους προϋπολογισμούς των ετών 2006-2010 (πιθανής διακυβέρνησης Ν.Δ.).

Τα παραθυράκια

Με άλλα λόγια, το ΠΑΣΟΚ είχε επιλέξει να εκμεταλλευτεί τις «ελαστικότητες» και τα «παραθυράκια» των κοινοτικών κανονισμών και έτσι είχε σχεδιάσει να αποσβέσει σιγά σιγά στα επόμενα χρόνια όσα είχε - νόμιμα- κρύψει κάτω από το χαλί για να καταφέρει να βάλει την δραχμή στο ευρώ χωρίς μεγάλες «θυσίες».

Αντίθετα, η κυβέρνηση της Ν.Δ. προκειμένου να μειώσει τις πιέσεις που θα δεχθεί τα επόμενα χρόνια και για να καταφέρει να εφαρμόσει τη γραμμή της για «ήπια προσαρμογή» σήκωσε το χαλί και φόρτωσε τα ελλείμματα -και αυτή νόμιμα- στις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ.

Το «παιχνίδι» αυτό όμως αποδείχθηκε ότι έγινε σε ακατάλληλη στιγμή για την Ε.Ε., καθώς οι μεγάλοι της Ευρώπης βρήκαν την ευκαιρία που χρειαζόνταν για να χρησιμοποιήσουν την περίπτωση της Ελλάδας προς «παραδειγματισμό» και να της φορτώσουν όλες τις ευθύνες για την παραβίαση του Συμφώνου Σταθερότητας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - 10/10/2004

Copyright © 2006 X. K. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.